

KAAS & BROOD
nr 47 mei/juni 1962
uitgave van de
stud. societeit
olofspoort
keizersgracht 792
amsterdam c

redactie: toya van den bergh
marcel p.m. van den broecke
peter m. timmermans

illustraties: fred van willigen.

stencildruk walibij duivendrecht

DE GAAP. (halfakter)

(studentensociëteit, vermaard schrijver
en vragenstellend publiek)

Sukses gebleken bij 1e opvoering.

Meisje :En wat vindt u nu van het religieuze
aspect in de toneelliteratuur verge-
leken bij de roman?

Schrijver:Ja, dit is van oudsher het grote pro-
bleem des auteurs geweest, maar het
zou mijns inziens gemakkelijk opge-
lost kunnen worden als de grote geni-
ale schrijvers die tot twaalf uur in
hun bed blijven liggen eens een flinke
schop onder hun reet kregen.

Meisje :Ja, en vindt u dat de banaliteit die
het publiek aan de dag legt door gro-
te opkomst bij slechte stukken een
typisch hollands eigenschap is?

Schrijver:Ja, dat wil zeggen, Ik geloof dat...
(gaapt geluidloos maar langdurig).

Applaus. Geen doek.

m.

Non van onkuisheid
Quinten Metseys, Madonna met kind.

Zij heeft, nog naakt, het haar een eeuwigheid
gekamd met lange ernstige gebaren,
toddat een jak van purper als het ware
haar glimlach vast omsloot in zedigheid.

De pap dampt in een geur van heiligheid.
Het jochie, vlezig bootje op de baren,
zit entoesiast naar sterretjes te graaien
op haar gezicht, dat glimt van godsdienstvlucht.

De schilder vindt haar mooi, zij heet Katrijn.
En zie met biddende penseel streelt hij
haar voorhoofd en haar mond, schenkt haar een kind
vol roze pret. Met Gods hulp kan het zijn
dat kunst de stof bedwingt. Katrijn zelf vindt
hem Jozef, zij Maria met het Kind.

Duco

het carillon slaat zeven slagen
dat wil zeggen dat je nog bestaat
de stad is uitgewoed in vlagen
een dag die tevergeefs vergaat.

vanavond is het licht niet meer
dan een ruwe confrontatie
van gevellijn en hemellucht
geen denken aan de mogelijkheid tot vluchten
geen hemelruimte meer tot contemplatie
elk vlak is voor mijn droom beducht.

F.

Ik woon heel hoog en elke keer wanneer ik alle trappen oploop, het is al 's avonds laat, komt op één van de tussenverdiepingen een hond van achter een deur vandaan gesprongen. Ik kan nooit onthouden van achter welke deur, want er zijn zoveel verdiepingen en het is bovendien heel goed mogelijk dat de hond zich elke keer achter een andere deur opstelt om des te onverwachter tevoorschijn te kunnen springen.

Ook deze keer springt hij weer naar voren, maar nu niet om angst aan te jagen - ik verwacht hem trouwens, het is een ritueel geworden - want hij begint met overleg aan mijn rechtersvoet te knauwen. Nu zou ik zijn baas kunnen roepen, want zo een hond moet een baas hebben, maar dan worden alle mensen in huis wakker en boos, omdat ze niet kunnen slapen wanneer ze willen. Voor sommigen is het al moeilijk genoeg om in slaap te komen en ik kan me dus hun woede gemakkelijk voorstellen wanneer ze wakker worden gemaakt vanwege een hond die niet eens van hun is. Dan is er nog de mogelijkheid dat zijn baas er helemaal niet is of zich niet wakken laat, of dat de hond zijn baas niet gehoorzaamt. Ik denk eraan de hond van me weg te duwen maar is het dan niet beter hem alleen maar mijn voet op te laten eten zonder de rest ook in gevaar te brengen?

Ik word opgeschrikt door iemand die zonder geluid de trappen op is geklommen en zijn hoofd plotse-ling door het trapgat steekt.

'Zo, ik zie dat hij uw voet op aan het eten is. Ik zal hulp halen, een dokter of zo, om ervoor te zorgen dat hij niet verder gaat, dat het alleen maar bij uw voet blijft. Hond, ga je mee? We zijn zo weer terug.'

Hij vertrekt weer even geluidloos als hij kwam en de hond gaat mee, kwispelstaartend, zijn tong uit zijn met bloed bevedekte bek.

Ik ga in het portaal op een vuilnisbak zitten en wacht tot ze terug zijn.

DIALOOG.

Je kunt hier nog wel even blijven, in deze donkere kamer vol bloemen. Maar niet te lang, alst-geblieft. want weet je, ik kan hier niet de hele avond blijven zitten, al zou ik dat wel willen. Ik weet trouwens niet eens zeker of ik dat wel zou willen, ik voel me een beetje onbehaaglijk. Het is een beetje somber, niet, ondanks die bloemen en zo. 't Spijt me echt, maar als ik er genoeg van heb smeer ik 'm en ik had graag dat je dan meeging. Dat vind je toch niet erg?

Je bent een beetje stil. Niet dat ik het erg vind hoor, het is wel prettig zo naar je te kijken, je ligt zo stil en vredig, alsof er niets prettigers bestaat. Maar toch wacht ik op het moment waarop je even je ogen opslaat en tegen me lacht, want ik heb het gevoel dat je niet eens meer weet dat ik er nog ben. Of is mijn aanwezigheid van geen belang meer? Dat zou wel kunnen, is het eerder niet al zo geweest dat we genoeg hadden aan het vage gevoel van bij elkaar zijn, zonder praten of kijken? Dit is dan maar een klein stapje verder - of terug? - ; het tevreden zijn in eigen beslotenheid. Maar het is wel een belangrijke stap, bedenk dat goed voor je hierin volhardt.

Weet je waar ik me een beetje zorgen over maak? Je moet er niet om lachen, want het is me ernst. Je bent erg bleek, veel te bleek. Dat is wat me dwars zit. Ja, ik weet wel, 't zal wel overdreven zijn, maar je blijft toch zelf ook zo ernstig kijken dat ik er somber van word. En juist jij, die altijd zo gauw lacht! Waarom lach je me niet uit? Je weet dat ik er boos om zou worden, maar wat zou ik me graag kwaad maken nu.

Laat ik vooral geen kwaad van je denken, je doet het niet uit opzet, natuurlijk. Maar voel je je werkelijk zo behaaglijk in die blanke ernst die niet bij je past? Ben je boos op me of kan het je werkelijk niet schelen dat ik steeds somberder word? Misschien ben je alleen maar lui, verrukkelijk lui. Al wil je dan niet naar me kijken,

je zult toch moeten luisteren. Luister je wel?

Moet je horen, ik zal je de kamer beschrijven, als je dan zelf de moeite niet wilt nemen om te kijken. Je kent deze kamer wel, hij ligt aan de voorkant van 't huis, je hield er nooit erg van. Hij is nog donkerder dan je je ooit zult hebben kunnen voorstellen. De gordijnen zijn dichtgedaan, maar ik heb ze weer iets opengeschoven hoewel ik ervan houd met jou in 't donker te zitten. En buiten zijn de lantaarns opgestoken er klimt nu een lichtstraal over de bloemestoesstoel, glijdt verder tot hij jouw gezicht bereikt. Verder kan hij niet. Maar je bent onberoerd, zelfs door dat kriebelende licht, door jouw stilte vermag niets te breken, je zou niet eens merken als ik je streelde, is het niet?

De bedwelmende geur van te veel en zo weinig verscheidene bloemen hangt op me, ligt zwaar op jou ook, maar niet op ons beiden. De kamer is gevuld met en door witte, donkergetinte klanken die een orgelconcert vormen in mijn gedachten, zware, trage muziek waar je nooit rustig naar hebt kunnen luisteren. Is het dan altijd weer zo dat ik, wanneer er eindelijk een stukje van mezelf vorm begint aan te nemen, dat ik jou dan kwijt ben, onherroepelijk? Het is zo zinloos en leeg zonder jou, beseft je dat niet, nu in deze koelheid?

Ik krijg het weer koud. En mijn fles is alweer leeg, straks zal ik een nieuwe halen, ik weet niet of ik helemaal geruisloos de kamer doorkom, schrik maar niet als ik ergens tegen aan schop, er zijn pas twee glazen kapot die krijg je wel van me terug later. Ik word weer misselijk ook, daarnet heb ik een beetje overgegeven in de wasbak, maar er was geen wastafel in deze kamer, nou ik zal een doek meebrengen als ik er een vind. Misschien word ik wel ziek,

dat zou nog eens wat zijn! En als ik dood zou gaan moet je niet verdrietig zijn, want de dood is niets om bang voor te zijn, hoor je en verdriet is egoïsme trouwens. En je moet ook geen gekke dingen gaan doen, niet huilen, niet je be-drinken of de straat opgaan en tegen mensen aan-lopen waarmee je niets hebt te maken.

Nu moet je me even excuseren, ik ga even weg, er is nog wel iets te drinken en ik wil even wat frisse lucht dus ik loop een straatje om als je het niet erg vindt. Misschien is er een auto om tegenop te lopen of iemand die me hard wil slaan en als ik niet kan huilen zal ik een beetje fluiten, iets vrolijks of zo. En ik zal in mezelf praten, ik zal tegen mezelf zeggen: de dood is niets om verdrietig over te zijn, wat is jouw leven voor mij waard als ik je rust toch niet kan delen?

Je gaat niet mee, zeker. Blijf hier dan nog maar even, temidden van je bloemen in mijn donkere kamer. Ik zal vergeten wat jouw leven voor mij waard is en ik zal tegen mezelf zeggen de dood is niets om verdrietig over te zijn, verdriet is egoïsme en de dood stelt toch zeker niets voor.

P.M.T.

ik reis per bus.
dat is samen met mensen
wachten aan de trottoirband
van de tijd,
op ons geluk dat als een autobus
de hoek omdraaien komt.
vrouwengezichten vol boodschappen
met tassen vol zorgen
en buiken vol kinderen,
mannen met ogen leeg
en magen vol.
en daartussen ik:
kijkend mijn ogen uit,
mijn adem in,
terwijl ik mijn lichaam
draag door de dagen
en mijn hart mee.

soms reis ik per tram
samen met mensen
steunend het hoekje om.
een oude man
- met een pet te groot
voor zijn gekrompen hoofd,
de brug van zijn neus
was gebroken, ter hoogte van de ogen.
zijn huid: schuurpapier.
zijn handen droog en wit als kalk.
zijn stem, nog slechts
het geraamte van een stem.
ik heb hem een hand gegeven
- bij het uitstappen.

t.b.

Teneinde de Nieuw-Guinea diskussie uit het vorige nummer van historische achtergronden te voorzien, hebben we na lang zoeken het navolgende dokument in de archieven van het ministerie van Defensie gevonden.

WELDADIGHEID

"Vroeger wild' ik liever zwerven,
Ver van huis en haard -
Wat ik won ging ik verteren,
En - had niets bespaard.

"Armoë werd mij toen beschoren,
En, ten einde raad,
Deed ik wat zoovelen deden:
Ach, ik werd soldaat!

"'k Moest toen naar den Oost toe reizen,
Over de Oceaan:
't Vechten daar met zwarte mannen
Stond mij lang niet aan.

"Geen geluk was mij beschoren
Neen, slechts tegenheên:
Want één kogel van die wilden
kostte mij een been.

"Arm en hulploos keerde ik weder.
Naar het Vaderland,
Waar 'k nu beedlend rond moet dolen
Ach! Mijzelf tot schand' !"

Hennij Verboon - van Rijn
Chem. cand.

Amsterdam, april 1962
Alb. Cuypstraat 185''

Beste Bilo,

Welkom, driewerf welkom, jonge Olofs-
spruit. Jij bent nu juist het takje, waarop we
al zo lang wachtten.
Hoeveel geruster leggen wij het hoofd des avonds
neder, waar wij weten, dat ook Olofspoorters nu
biljarten kunnen. In clubverband nog wel en in
een heuse competitie!

Alleen, Bilo, waarvoor ben je bang?
Ben je nog zo'n kind, dat de aanwezigheid van
vrouwen je uit je evenwicht kan brengen?
Je stelt je open voor alle leden der S.S.O.,
maar liever niet voor de vrouwelijke...
Waarom, Bilo? Vrees je mooie ogen, vrouwelijke
biljartkracht, of onderlinge concurrentie?
Foei! Discriminatie is laakbaar, maar discrimi-
natie uit angst gaat alle perken te buiten.

Van mij zul je geen last hebben, Bilo.
kreten als masseren en piqueren lokken me, maar
de drie stoten die ik in mijn leven gestoten heb,
stootte ik alle drie mis. Daárom!

Wordt maar gauw groot, Bilo. Niet
numeriek groot, bedoel ik, maar psychisch; een
echte grote jongen, zogezegd.

Groetjes, hoor.

Hennij

P.S. Wat een lieve en vooral originele naam hebben
de pappies je zussen! Daarmee ben je zeker erg
blij, hè?

